

19 kwietnia 2016

W ŚCO uczyli otolaryngologów i logopedów z całej

Polski przywracania głosu chorym na raka krtani

Czterdziestu otolaryngologów, logopedów i fizjoterapeutów z całej Polski poznawało w Świętokrzyskim Centrum Onkologii metody rehabilitacji chorych po całkowitej laryngektomii. Kielecki ośrodek jest liderem w zakresie implantowania protez głosowych u pacjentów po usunięciu krtani. Rocznie wykonuje się tu tyle zabiegów, co w całej Szwecji. W dwudniowej konferencji naukowo - szkoleniowej, która zakończyła się w piątek, 15 kwietnia uczestniczyli lekarze i terapeuci z blisko 20 szpitali z całej Polski.

Wykłady i zajęcia praktyczne prowadzili między innymi: profesor Fons Balm, specjalista z Kliniki Chirurgii Głowy i Szyi Holenderskiego Instytutu Raka w Amsterdamie, wiodącego w Europie ośrodka w zakresie leczenia i rehabilitacji chorych na raka krtani, dr Corina van As Brooks, logopeda, również z Holenderskiego Instytutu Raka, wiceprezydent do spraw innowacji i marketingu Atos Medical, oraz dr nauk medycznych Sławomir Okła, kierownik Kliniki Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi ŚCO, a także specjaliści radioterapii, fizjoterapii, logopedii z ŚCO.

Uczestnicy kursu obejrzelili transmisję live z sali operacyjnej zabiegów całkowitej laryngektomii wraz z wytworzeniem przetoki tchawiczo - przełykowej oraz implantacją protezy głosowej i zabiegi wtórnej implantacji protezy głosowej u pacjentów po wcześniejszym usunięciu krtani. Uczyli się na тренаżerach wymiany protez głosowych oraz uczestniczyli w zajęciach praktycznych z pacjentami pod kierunkiem profesora Balma i dr Okły.

Wielu chorych na raka krtani późno dociera do lekarza i decyduje się na operację, bojąc się, że po usunięciu krtani stracą głos na zawsze.

- W naszym ośrodku pomagamy takim pacjentom wszczepiając im protezy głosu. Zabieg wykonujemy w 2-3 dobie po usunięciu krtani, pacjenci natychmiast rozpoczynają naukę mówienia i wychodzą ze szpitala mówiąc. Potem tylko co pół roku zgłaszają się do nas na wymianę protezy. Kiedyś po operacji, od razu prosili lekarza, żeby wypisał im wniosek na rentę. Dziś wracają do pracy, do normalnej aktywności życiowej, mówią swoim, lekko zachrypniętym głosem, czytają bajki dzieciom, śpiewają kolędy - mówi dr **Sławomir Okła**, koordynator Ogólnopolskiego Programu Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi, który prowadzi kursy z zakresu implantowania protez głosowych dla lekarzy z Polski i z zagranicy, wytycza nowe standardy w diagnostyce i leczeniu nowotworów głowy i szyi.

Marek Misztal 6 lat temu miał usuniętą krtani, mówi przez wszczepioną protezę głosu: - Nie

wiem, co bym zrobił, gdybym nie miał tej protezy. Nie mógłbym się z nikim porozumieć, załatwić żadnej sprawy. Teraz jestem samodzielny. Podkreśla, że bardzo ważną rolę pełnią również logopedzi: - Pani Kasia, nasza logopeda pomogła mi przełamać strach, bo bałem się, że zrobię sobie krzywdę, jak zatkam otwór tracheostomy - przyznaje.

- Ta proteza, czyli specjalna silikonowa zastawka wprowadzona do przetoki tchawiczo - przełykowej ułatwiła niesamowicie życie pacjentom. Dzięki niej mogą wydobywać głos zatykając palcem otwór tracheostomijny. Pacjent zaczyna naukę mówienia już w drugiej - trzeciej dobie po operacji i wychodzi do domu mówiąc. Nauka mówienia dawną metodą głosem przełykowym trwała nawet do dwóch lat - wyjaśnia **Katarzyna Makowiecka**, logopeda z ŚCO.

Lucyna Grabowska, logopeda z Górnośląskiego Centrum Medycznego w Katowicach sama namówiła swoją pacjentkę po usunięciu krtani, żeby poddała się wszczępieniu protezy głosu w Świętokrzyskim Centrum Onkologii. - Wcześniej przez półtora roku uczyłam ją mowy przełykowej. Pani się bardzo starała, ja się bardzo starałam, ale nic nam z tego nie wychodziło, czasem tak bywa. Dziś po kilkunastu sekundach lekcji już z wszczępioną protezą moja pacjentka powiedziała pierwszych kilka słów. Bardzo się obie wzruszyliśmy - przyznaje logopeda.

Wojciech Sarna, fizjoterapeuta z Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku przyjechał do ŚCO na kurs, bo - jak wyjaśnia - to wiodący ośrodek jeśli chodzi o operacje, prowadzenie rehabilitacyjne pacjentów po laryngektomii i naukę mowy. - Spotkanie z panem profesorem Balmem i doktorem Okłą, z całym zespołem zajmującym się holistycznie pacjentami jest bardzo rozwijające i z każdej godziny wyjmuję coraz więcej - ocenia.

W Klinice Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi ŚCO przeprowadza się rocznie 50 całkowitych laryngektomii wraz z jednoczesnym wszczępieniem protezy głosowej (tyle, ile rocznie w całej Szwecji lub Austrii). Kielecki ośrodek jest liderem polskim i europejskim pod względem ilości implantowanych protez głosowych (ponad 400 rocznie). Klinika Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi ŚCO jest jedynym w Polsce ośrodkiem, gdzie u wszystkich chorych wymagających radykalnej laryngektomii standardowo implantuje się od razu protezy głosowe.

Od 2001 roku w ŚCO wykonano już 640 takich zabiegów. - Zaczęliśmy przygodę z protezami głosowymi w 2001 roku jeszcze zanim NFZ zaczął refundować tę procedurę. Profesor Stanisław Góźdź, szef Świętokrzyskiego Centrum Onkologii zdecydował, że nie będziemy chorych okaleczać i pozbawiać ich możliwości porozumiewania się. Sami ponosimy koszty, dla pacjenta zabieg jest bezpłatny - dodaje dr Sławomir Okła.

Rocznie w Polsce na raka krtani zapada 2500 osób. Objawami choroby są utrzymująca się

W ŚCO uczyli otolaryngologów i logopedów z całej Polski przywracania głosu chorym na raka krtani | 4

chrypka, zaburzenia połykania. Rak krtani jest nowotworem tytoniozależnym. Papierosy i alkohol zwiększają ryzyko zachorowania ponad 300 krotnie. Ponad 60 proc. chorych trafia do lekarza w późnym stadium choroby, ze wskazaniem do całkowitej laryngektomii.